

**Національний
університет
біоресурсів і
природокористування
України**

**Факультет
ветеринарної
медицини**

НДІ Здоров'я тварин

**«ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я – 2022»
Матеріали Міжнародної наукової конференції**

**22-24 вересня 2022 р.
НУБіП України, м. Київ**

УДК 636.09:615.23:616-022

**ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ АЛЕРГІЧНИХ РЕАКЦІЙ НА ППД-
ТУБЕРКУЛІН В БЛАГОПОЛУЧНОМУ
ЩОДО ТУБЕРКУЛЬОЗУ СТАДІ**

Бойко П.К.¹, доктор ветеринарних наук, професор

Бусол В.О.², доктор ветеринарних наук, професор, академік НААН

Шевчук В.М.³, кандидат ветеринарних наук

¹Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

*²ННЦ «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини»,
м. Харків*

*³Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

В останні роки відмічаються суттєві зміни біології збудника і перебігу туберкульозу у великої рогатої худоби. В цих умовах почастишали випадки недиференційованих алергічних реакцій на туберкулін у великої рогатої худоби при проведенні планових діагностичних досліджень. Це ускладнює контроль епізоотичної ситуації в окремих господарствах і в цілому в Україні щодо туберкульозу.

Для диференціації алергічних реакцій викликаними атипovими мікобактеріями наукою запропоновано одночасне використання ППД-

туберкуліну та алергену з атипових мікобактерій – ААМ. Проте, ефективність цього методу життєвої діагностики залишається недостатньою. Тому, залишається актуальним пошук альтернативних методів диференціації алергічних реакцій при використанні ППД-туберкуліну.

Метою досліджень було провести апробацію внутрішньовенної туберкулінової проби для диференціації алергічних реакцій за мікобактеріозів у великої рогатої худоби

Дослідження проводились в одному із благополучних щодо туберкульозу великої рогатої худоби господарств, де за планових досліджень на туберкульоз щорічно виявляли по кілька десятків позитивно реагуючих на туберкулін корів. Комплексним вивченням епізоотичної ситуації в цьому господарстві впродовж останніх років встановлено, що стадо великої рогатої худоби ферми вільне від збудника туберкульозу, реакції корів на туберкулін мають параалергічну природу, а дійне стадо інфіковане нетуберкульозними мікобактеріями (НТМБ) декількох видів, які й спричиняють латентний мікобактеріоз (Бойко і співавт, 2020).

В досліді було задіяно дві групи корів (n=5), одна з яких була контрольною. В дослідну групу було відібрано тварин, у яких при останніх алергічних дослідженнях двічі підряд виявляли позитивні реакції як на ППД- туберкулін так і на ААМ. У тварин контрольної групи при алергічних дослідженнях позитивних реакцій на обидва алергени за увесь період досліджень не виявляли.

ППД-туберкулін тваринам дослідної групи вводили внутрішньовенно по 2 мл туберкуліну в рівній кількості із стерильним 0,85 % розчином натрію хлориду. Температурну реакцію у корів контролювали вимірюванням температури тіла перед введенням препарату, а в подальшому періодично через кожні 3 год. впродовж 24 годин. Для цього використовували ртутний термометр. Підвищення температури тіла не виявили у жодної корови, як дослідної, так і контрольної груп.

Отриманий результат, на нашу думку, свідчить про те, що реакції на туберкулін були неспецифічними, тобто сенсibiliзація організму корів була спричинена антигенами атипових мікобактерій, а не *M. bovis*.

Підводячи підсумок, можна рекомендувати внутрішньовенну туберкулінову пробу з ППД-туберкуліном як допоміжний метод диференційної діагностики мікобактеріозів великої рогатої худоби.